

Formandsberetning 2008

De sidste mange år har arbejdet i Klassikerforeningens bestyrelse i allerhøjeste grad stået i reformens tegn. Og selvom reformen nu næsten ikke er ny mere og der på nogle områder allerede har indfundet sig en vis rutine, er det bestemt ikke sådan, at den ikke mere er på dagsordenen. Men et af problemerne i det arbejde der ligger foran os er, at der ikke længere er fælles rammer og vilkår for fagene fra skole til skole. Der er så mange ting, der er afhængige af lokale forhold, at det af og til kan være svært at se præcist hvor det er bedt for både fagene og kollegerne at sætte ind. Derfor er kommunikationen mellem bestyrelse og medlemmer blevet rigtig rigtig vigtig. I gamle dage havde foreningen en forholdsvis fast lokalstruktur, hvor medlemmer og bestyrelse mødtes til kurser og lokalmøder og dér fik drøftet fælles problemer. Nu er der ikke længere faste lokalkurser, og med det pres reformen har lagt på os alle er der knapt overskud til at komme til de annoncerede lokalmøder. Fremmødet har i hvert fald ikke været noget at prale af, og tilslutningen til sidste års generalforsamling i Odense var decideret katastrofalt. Ikke desto mindre SKAL der være kontakt mellem bestyrelsen og medlemmerne. Vi har forsøgt at inddrage EMU's nyhedsbrev i kommunikationen, men der er for få, der er tilmeldt, til at det er effektivt. Derfor opretter Klassikerforeningen sin egen hjemmeside (www.klassikerforeningen.dk), og direkte mailinglister til alle medlemmer. På den måde håber vi at nå ud til alle og få tilbagemeldinger fra mange flere, end vi hører fra i dag.

Latin C

På de fleste områder er det i 2008 gået støt og arbejdsomt fremad med at finde den rette plads for fagene indenfor reformens rammer. På nogle få, men ikke uvigtige områder, er vilkårene endda blevet bedre for de klassiske sprog. I december 2007 blev følgegruppens forslag om, at alle skoler skal udbyde studieretninger, som giver eleverne mulighed for at få 3 fremmesprog, støttet af forligskredsen bag gymnasireformen og udmøntet i ændring af stx-bekendtgørelsen. Og med den blev det også fastsat, at elever med 3 sprog får mulighed for at udskifte et naturvidenskabeligt fag på B-niveau med 2 fag på C-niveau, hvoraf det ene skal være latin. Ordningen med latin C gælder allerede fra i år, kravet om at udbyde stærke sproglige studieretninger træder først i kraft i 2009. Derfor er det heller ikke muligt i skrivende stund at sige noget konkret om, hvilken effekt det vil få; det er dog vigtigt, hvis det skal være med til at rette op på det faktum, at det er sprogfagene der har betalt for reformen, at skolerne ikke 'slører muligheden, men højt og klart melder ud, at her er et rigtig godt tilbud. Ørestad gymnasiet blev i den forbindelse frontløber med deres tilbud om en sprog+ linje, som blev flot omtalt i Gymnasieskolen nr. ??

I forhold til de første år er antallet af skoler med latin på C-niveau steget fra 7 til over 20 hold i skoleåret 2007-2008. I skoleåret 2008-09 ligger tallet lidt lavere, knap 20 hold. At flere skoler ikke har kunnet oprette hold igen i år kan skyldes, at skolerne har valgt at lægge alle valgfag i 3g i stedet for at lave blandede hold. Til gengæld er der en del skoler, der har hold i år men ikke sidste år. Så det går fremad – heldigvis.

Studieretninger med græsk og latin

Også for de klassisksproglige studieretninger er der sket ændringer, som kan og skal være med til at konsolidere og styrke oprettelsen af dem. For det første blev det med finansloven i 2007 vedtaget, at skoler der opretter en klassiske studieretning med mindst 7 elever, får et tilskud på 400.000 kr. Da finansloven blev vedtaget havde skolerne allerede lagt sig fast på udbuddet af studieretninger for 2008-09, men vi ved med sikkerhed, at 3 'nye' skoler fra 2009 tilbyder en studieretning med græsk og latin, og der vi således være mindst 12 gymnasier i landet, hvor eleverne kan få græsk og latin på a-niveau. Det gælder dog stadigvæk, at oprettelsen af de klassiske studieretninger i meget høj grad er afhængig af at eleverne har et reelt valg af studieretning den 1. december.

Dernæst er elever med latin og græsk A nu ikke længere bundet til at opgradere et naturvidenskabelig fag til B, men har mulighed for i stedet at opgradere et andet C-niveau, fx samfundsfag, matematik og religion – eller de kan opgradere engelsk, tysk og fransk fra B til A. Det har givet klassikerne en tiltrængt mulighed for et 'frit' valg.

Den første årgang af klassikere har været til eksamen og det er endnu alt for tidligt at lave vidtgående konklusioner. Det er den generelle opfattelse, at målbeskrivelser i stedet for pensum har givet en større frihed i det daglige arbejde, men bortfaldet af et fast læsepensum betyder måske også, at der skal arbejdes mere intenst med de strengt sproglige discipliner.

Det er ikke reformen, der har 'opfundet' samspillet mellem græsk og latin, det er dybt forankret i traditionen, så derfor forløb samarbejdet i studieretningsprojektet nærmest optimalt. Det er helt naturligt for de 2 fag at arbejde sammen, og for eleverne er det en stor styrke, at de kan bruge det samme metodiske apparat på tværs af fagene. Også samspillet mellem de klassiske fag og dansk eller historie fungerede generelt forbilledligt.

Latin i AP

Latin i almen sprogforståelse har, kan vi vist godt sige, fundet sin form – og den er god. Men det betyder jo ikke al alt er godt. Der er stadig skoler, der giver latindelen alt for få timer til at man kan opfylde de læreplanens mål, og der er desværre også stadigvæk skoler, der lader kolleger uden kompetence til at undervise i latin, varetage latindelen. At det ikke har været meningen med reformen på den måde at lukke latin uf af bagdøren, fremgår med al tydelighed af det brev, som Undervisningsministeriet sendte til alle landets gymnasier og rektorer i august 2008, hvor det umisforståeligt lyder '*Alle landets skoler skal således have en lærer med latinkompetence til at varetage latinundervisningen i almen sprogforståelse*'. Der kan være situationer på de enkelte skoler, hvor man midlertidigt må gribe til en nødløsning, men det er ikke vejen frem! Vejen frem er uddannelsesstillinger, og i skoleåret 2008-09 er der i alt 15 kandidater med latin. Samtidig er der nu også mulighed for allerede ansatte for at tage latin sidefag som fjernundervisning på SDU. Det er i skolernes og rektorernes interesse at have stærke faglige kompetencer i lærerkollegiet, og derfor bør det også være skolernes ansvar dels at opslå uddannelsesstillinger, så snart det er muligt, dels at støtte de lærere, der påtager sig at tage et ekstra sidefag, med timer og penge til kursusafgift.

Oldtidskundskab

Når det gælder oldtidskundskab har faget jo så at sige selv været til 'eksamen' allerede 2 gange, og er ved at finde sin rette form. Der er ved de mange eksaminer både i 2007 og 2008 blevet udvekslet rigtig mange gode ideer mellem eksaminatorer og censorer, eksamenslokalet har været rammen om en meget stor vidensdeling og erfaringsudveksling, og det har sammen med efteruddannelseskurserne bevirket, at der nu er en langt større bevidsthed om, hvad der kan perspektivere antikken og hvordan. De mange erfaringer fra de første års eksaminer har også bevirket, at bestemmelsen om ektemporalteksten er ændret, så det nu hedder 'en tekst på op til 5 sider'. Denne ændring giver flere muligheder for at inddrage digte som ektemporaltekster og derved udvide rammerne for perspektiveringen.

Det er så vidt vi har kunnet se det meget forskelligt fra skole til skole i hvor høj grad oldtidskundskab inddrages i tværfaglige forløb og specielt i AT. Operation Dagsværk gælder i 2008 Niger, og under titlen 'Niger, på kanten af demokrati' lægges der i materialet op til, at oldtidskundskab indgår i tværfaglige forløb. Lad os håbe, at rigtig mange skoler og lærer har grebet chancen.

Der er ikke kommet en samlet opgørelse over, hvordan oldtidskundskab var repræsenteret ved 'den store prøve', synopsen 3g. Men det har uden tvivl spillet – negativt – ind på antallet af elever, at mange havde haft oldtidskundskab i 2g og derfor havde faget lidt for meget på afstand til at vælge det umiddelbart. Simon Laursen på Ribe Katedralskole lavede i forbindelse med synopsen et meget flot materiale over muligheder og tekster, hvor det overordnede tema 'Visioner' og antikken kunne spille sammen, og lagde det generøst ud til fri afbenyttelse. Bestyrelsen vil gerne her - officielt og på alles vegne – sige tak for det gode og meget nyttige arbejde.

Foreningen

Bestyrelsen.

Klassikerforeningens bestyrelse har i 2008 bestået af Anne Granum-Jensen, Christian Høgel, Margit Kiil Jørgensen, Thomas Hemming Larsen, Jesper Thomsen Lemke, Tove Niclasen og Jens Refslund Poulsen. Tove Niclasen blev valgt ind som ny i bestyrelsen, mens de øvrige blev genvalgt. Ved bestyrelsesmødet i januar 2008 konstituerede bestyrelsen sig med Margit Kiil Jørgensen som formand og Jesper Thomsen Lemke som kasserer. Den øvrige fordeling blev bragt i Klassikerforeningens Meddelelser nr. 235 marts 2008.

Ved det konstituerende møde i januar sagde foreningen farvel til Hanne Christiansen, som valgte at træde ud af bestyrelsen efter lang og tro tjeneste. Hanne har ydet en meget stor indsats i bestyrelsen både med sin effektive arbejdsindsats og med sine direkte kommentarer, som ofte har betydet at et problem lige er blevet vendt en gang til og ikke mindst som bestyrelsens 'hukommelse' med styr på, hvad der skal gøre hvornår. Bestyrelsen vil hermed takke Hanne for hendes store arbejde – og for hendes fremragende mad!

Økonomi

Foreningens økonomi er sund og stabil.

Klassikerfonden

Der har ikke været nogen udbetalinger i år.

Regionerne og lokalstrukturen

Sidste år blev der afholdt stiftende møder i de nye regioner, der blev dannet efter amternes nedlæggelse, og der blev valgt nye lokalformænd. Det har derfor i år været første år med denne nye struktur, og året har budt på en del lokalmøder rundt om i regionerne. På samme måde er der i enkelte regioner blevet afholdt lokalt arrangerede kurser, men det kniber stadig de fleste steder med at få udarbejdet en adresseliste over regionens klassikerlærere. Flere regioner har i løbet af i år fået nye formænd og vi vil derfor gerne sige tak til de afgående. I forbindelse med generalforsamlingen afholder bestyrelsen i år et møde med lokalformændene og her vil strukturen blive evalueret og eventuelt justeret. På EMU ligger en oversigt over lokalstrukturen og en opdateret liste over lokalformænd. Den ansvarlige for bestyrelsens kontakt til regionerne er Thomas Hemming Larsen.

Efteruddannelse

Den 25. januar - 26. januar afholdt foreningen et kursus om kernetekster og perspektivtekster i oldtidskundskab. Kurset handlede om, hvad der definerer en god perspektivtekst, og hvordan man kombinerer kernetekst og perspektivtekst. Programmet havde 3 hovedpunkter: 1) præsentation af materiale udarbejdet i forbindelse med projekt med titlen "Didaktiske overvejelser i forbindelse med ny eksamensform" og oplæg af Peter Michale Lauritzen, Jesper Thomsen og Finn Høghøj, 2) oplæg ved Anne Marie Pahuus, Århus Universitet om "Hannah Arendt og antikken" og 3) diskussion ud fra en præsentation af "Veje til Rom", en ny bog af Ole Thomsen, Århus Universitet.

I april havde foreningen annonceret 4 kurser om de klassiske fags metode. Pga. manglende tilmelding blev desværre kun de 3 gennemført: Kolding den 4. april, Hasseris den 5. april og Roskilde den 11. april. Oplægsholdere var Finn Høghøj og Simon Laursen. Omtale af kurset i Hasseris ses i nr. 236 af Meddelelser ss. 38-40. Det var spændende kurser, som gav et godt grundlag for arbejdet med fagenes metode og teori i AT.

Sædvanen tro blev der igen i år afholdt møde om græsk og latin i gymnasiet. Det første kuld studenter fra studieretningsgymnasiet er blevet færdige og evalueringen af deres eksamen og af studieretningen og dens muligheder som sådan fyldte naturligt meget på kurset. Desuden holdt Søren Fauth et interessant oplæg om "Åndens og sprogets deroute i et ensrettet Europa".

Den 12. september blev der afholdt et kursus, som delvist var en gentagelse af kurset fra januar om kernetekster og perspektivtekster i oldtidskundskab. Kurset handlede om, hvad der definerer en god perspektivtekst, og hvordan man kombinerer kernetekst og perspektivtekst. Udgangspunkt for kurset varet inspirerende materiale udarbejdet af Peter Michael, Jesper Thomsen Lemke og Finn Høghøj i forbindelse med et projekt med titlen "Didaktiske overvejelser i forbindelse med ny eksamensform".

I oktober havde foreningen annonceret 4 kurser om romersk litteratur i oldtidskundskab. Pga. manglende tilmeldinger og sygdom blev alle 4 kurser desværre aflyst. Med udgangspunkt i bogen "Veje til Rom" skulle Ole Thomsen, Århus Universitet, have givet eksempler på, hvordan man kan læse de romerske forfattere i oldtidskundskab, trække linjer mellem den græske og den romerske litteratur samt perspektivere til senere tekster. Kurserne udbydes i stedet i foråret 2009.

I forbindelse med generalforsamlingen afholdes den 14. november et kursus med titlen "Perspektivering af antik arkitektur og skulptur". Vinne Nørskov, Århus Universitet, holder oplæg om antikkens påvirkning af arkitekturen, som den kan ses i Århus og Inge Lise Mogensen, Thorvaldsens Museum, om skulpturens udvikling fra antikken til i dag.

Folder om latin og græsk i gymnasiet: "Er du en klassiker?"

Klassikerforeningen har igen i år udsendt en opdateret folder om fagene latin og græsk i gymnasiet: "Er du en klassiker?". Folderen blev sendt til alle gymnasier, der udbød latin og/eller græsk som studieretningsfag på A-niveau. Idéen er at udsende et indbydende, overskueligt og professionelt informationsmateriale til folkeskoleelever, der står over for at skulle vælge studieretning i det reformerede gymnasium. Folderen kan anvendes enten som erstatning for eller supplement til det informationsmateriale, som sikkert allerede uddeles på gymnasiernes orienteringsaftener og besøgsdage eller mere offensivt som informationsmateriale hos skolevejlederen og uu-vejlederen på de lokale folkeskoler, der leverer elever til det enkelte gymnasium.

Klassikerforeningens Meddelelser

Klassikerforeningens Meddelelser er Klassikerforeningens medlemsblad. Klassikerforeningen udkommer fra og med dette år 4 gange om året og rummer meddelelser fra bestyrelsen, fagkonsulenten, artikler, anmeldelser, debatindlæg m.m. af relevans for foreningens medlemmer.

Redaktionen har i det forløbne år bestået af Erik Kristensen (ansvarshavende redaktør), Daisy Nørtoft Jensen (annoncer), Kai Verner Nielsen (anmeldelser), Thomas Haunstrup og Trine Arlund Hass og Rikke Forsberg. Jens Refslund Poulsen er bestyrelsens kontaktperson til Meddelelser.

Klassikerforeningens Kildehæfter

I 2008 har Kildehæfter forsat samarbejdet med bestyrelsen ved Jesper Thomsen Lemke om udgivelse af hæfter der retter sig især mod undervisningen efter reformen. Således arbejdes der på at få tre hæfter om satire, epos og Aristoteles udgivet i 2009. Derudover udkommer der genoptryk af oversigtshæfterne om Homer, Sofokles og Xenofon inden udgangen af 2008.

Kildehæfters redaktion består fra 2009 af Helle Gjellerup, Margit Kiil Jørgensen, Rikke Jensen-Mattebjerg Iuul og Jonas Chr. Iuul (ansvarshavende). Økonomi, lager og distribution bestyres af Rikke og Jonas Iuul, og lageret opbevares på Thisted Gymnasium. Kildehæfters adresse er skiftet til Solbakkevej 55, 7700 Thisted.

Finansieringen af udgivelserne og administrationen sker gennem Tips- og Lottomidlerne, CopyDan og salg til især skolerne.

Udviklingsprojekter

De klassiske fag har i 2007-08 være involveret i 2 projekter, som er blevet afviklet med støtte fra UVM. Det første projekt drejede sig om progressionen i det skriftlige arbejde i græsk og latin A. samt overvejelser over, hvordan evalueringen af det skriftlige arbejde kan indgå i fagene selv og i uddannelsens samlede mål. Det udarbejdede materiale blev præsenteret på kurset på Haraldskær og ligger tilgængeligt på EMU. De deltagende skoler var Helsingør Gymnasium, Thisted Gymnasium og Østre Borgerdyd. Jens reflund Poulsen var bindeled mellem projektet og bestyrelsen.

Det andet udviklingsprojekt, som afsluttes 1. januar 2009, drejer sig om inddragelse af it i undervisningen. Målet er at introducere tilgængelige redskaber, som er konkret anvendelige i undervisningen. Projektet sigter på at styrke den innovative brug af it, og det udarbejdede materiale skal dække både tekster og billeder.

Deltagerne i projektet er Århus Universitet, Odder Gymnasium og Marselisborg Gymnasium. Margit Kiil Jørgensen er bindeled mellem projektet og bestyrelsen.

Konkurrence i græsk

The 7th Annual European Student Competition in Ancient Greek Language and Culture.

Igen I år deltog Danmark i den europæiske konkurrence i græsk arrangeret af det græske ministerium for national uddannelse og religiøse affærer, og det er glædeligt, at der i år deltog elever fra hele 3 gymnasier. Konkurrencen er på mange måder ikke oplagt for danske elever: 1) pensum var Isocrates, *Tale til Demonicus*, 1-52 og Arrian, *Alexandes Anabasis*, bog II, 12 og bog III, 1-2, som ikke ligger indenfor, hvad man normalt vil læse i græsk i et dansk gymnasium, 2) til selv prøven er eneste tilladte hjælpemiddel en ordbog. Det er således meget flot, at flere elever havde mod på at tage udfordringen op og deltage i konkurrencen!

Vinderen blev Anna Mohr Larsen fra Ribe, og hun og hendes lærer havde en god tur til Grækenland med alt betalt af det græske ministerium. I Athen blev der afholdt en konference for de nationale koordinatører af konkurrencen, og det er nok som følge af diskussionerne på denne konference, at pensum for næste års konkurrence nu er ændret. Der er ikke to, men kun en forfatter, der er færre sider, og teksten, Xenofons *Memorabilia* 2.1.21 – 2.2.14, er langt mere central i forhold til, hvad vi vil læse i Danmark. Lad os derfor håbe på, at endnu flere skoler næste år har mod på at deltage i konkurrencen!

En tilsvarende konkurrence for latin findes ikke, men foreningen overvejer, om det er muligt at lave en dansk konkurrence for latinelever. Det svære er at finde en præmie, der kan hamle op med den rejse til Grækenland, som vinderen i den græske konkurrence får.

Samarbejdet med andre organisationer og foreninger

Pædagogisk Samarbejdsudvalg

På to møder i Pædagogisk Samarbejdsudvalg under GL er flg. emner blevet drøftet: Revision af gymnasiereformen, Thune-rapporten om eksamensformer (bl.a. med anbefaling af indførelse af flere

skriftlige eksaminer), fagenes rolle i SRP og AT samt indførelse af nye fag. Disse drøftelser er indgået i overvejelserne i forbindelse med det såkaldte Monsterudvalgs arbejde.

Tove Niclasen er foreningens repræsentant i PS.

Gymsprog

Sammenslutningen af de faglige foreninger for sprogfagene i de gymnasiale uddannelser har holdt to møder og bl.a. udfærdiget en skrivelse til Undervisningsministeriet, som udtrykker betænkeligheder ved de forslag til øget anvendelse af skriftlige eksaminer i de gymnasiale uddannelser, som Thune-udvalget har foreslået. Desuden er sprogfagenes problemer med at blive repræsenteret i fagsamarbejdet, herunder AT og SRP, blevet diskuteret.

Tove Niclasen er foreningens repræsentant i Gymsprog.

Euroclassica.

Euroclassikakonferencen 2008 fandt sted i Bukarest og Constanza fra den 25. til den 29. september og fra bestyrelsen deltog Jens Refslund Poulsen og Margit Kiil Jørgensen. Alfred Reitermeyer blev valgt som formand sidste år og det er tydeligt, at han mere aktivt opfatter Euroclassica som platform for at påvirke politikerne både nationalt og i EU-regi. På generalforsamlingen drøftede man desuden det fælles europæiske curriculum, som det stadig er vanskeligt at nå til enighed om, projektet "Europatria", som skal være en tekstsamling, hvor alle medlemslande bidrager med tekster på latin, enten antikke tekster om det pågældende land eller folk, eller senere tekster på latin af forfattere fra det pågældende land. Danmarks bidrag bliver tekster af Tacitus, Saxo og Holberg.

Antikkens Venner

Antikkens Venner er en forening, hvis formål er at iværksætte, støtte og stimulere kulturelle aktiviteter vedrørende antikken og forholdet mellem antikken og Danmark. Sigtet er at udbrede kendskabet til og fremme forståelsen for betydningen af den antikke kultur og de klassiske sprog. Som medlem kan optages enhver, som ønsker at tilslutte sig foreningens formål.

Blandt foreningens aktiviteter tæller rejser til klassiske rejsemål og andre steder med relation til oldtiden. Foreningens temadage er velbesøgte, og her tages en lang række af spændende emner op til diskussion, som regel på baggrund af oplæg og foredrag. I 2008 afholdt Antikkens Venner temadage om "Romerske kvinder" og "Med danske arkæologer på udgravning i Italien".

Kontakten mellem Klassikerforeningen og Antikkens venner varetages af Jens Refslund Poulsen.

Afstøbningssamlingens Venner

Der har været afholdt to møder i bestyrelsen for Afstøbningssamlingens Venner. Et længe næret ønske om at længere åbningstider for samlingen i Vestindisk Pakhus i København er gået i opfyldelse, idet der nu er åbent tre dage om ugen. Der arbejdes på at udvide åbningstiden endnu mere, samt at gøre udstillingen

mere publikumsvenlig, bl.a. gennem lettere adgang til information om udstillingsgenstandene.
Tove Niclasen er bestyrelsens kontaktperson til Afstøbningssamlingens venner.

Dette var beretningen 2008